

”Rent drikkevand Beder-Malling”

Beder, 25. oktober 2018

Forslag til byrådsmedlemmerne i Aarhus:

En grøn ring omkring Aarhus kan sikre og tilføre ekstra værdier og velfærd.

Håber at I vil tage godt imod dette forslag.

Mvh. Ole Mouritsen og Mogens Bjørn Nielsen,

Byrådet og lokale kræfter har i tidens løb sikret nogle af Aarhus’ største værdier – helt centralt i fortællingen om Aarhus er skovene, de grønne kiler og det rene vand i vores vandløb. Fremsynede beslutninger i Byrådet har gennem de seneste 125 år været med til at sikre disse værdier.

Der er brug for et fremsynet Byråd igen: Alarmerende mange vandindvindingsboringer påvirkes af pesticider, og her er kommunens vigtigste redskab indsatsplaner til beskyttelse af drikkevandet. Der er desværre gået juristeri i beskyttelsen af drikkevandet i indsatsplanen for Beder-Malling (og øvrige indsatsplaner i Aarhus), og det kan tage meget lang tid, før der sker noget konkret. Dette er uholdbart for de involverede lodsejere, for grundvandet og ikke mindst for et ansvarligt Byråd, der arbejder for nuværende og fremtidige borgere. Befolkningstilvæksten i Aarhus-området er stigende: Grundlæggende skal alle vores borgere have adgang til rent, uforurenat vand og til rekreative muligheder i nærområdet. Det vil Vandgruppen i Beder-Malling gerne bidrage til med dette forslag. Vi foreslår en Jordfond i Aarhus Kommune som både kan hjælpe landmænd og sikre fremtidens rene grundvand og rekreative muligheder til borgere i og omkring Aarhus.

Gevinster.

Ingen pesticider siver ned mod grundvandet – hverken de ulovlige eller de godkendte. Værdien af rent grundvand til drikkevand sættes meget højt af befolkningen – og af lægevidenskaben!

Hertil kommer andre gevinster:

Mindre udledning af drivhusgasser, mindre udledning af kvælstof til vandmiljøet og mindre forurening af luften med ammoniak. Dertil kommer rekreativ værdi af skovrejsning og åbne naturområder samt værdien af højere biodiversitet. Samt mulighed for etablering af f.eks. bynært landbrug og kolonihaver. Jordfonden kan medvirke til en mere alsidig og spændende arealanvendelse rundt om Aarhus. På mange marker vil landbrugsproduktionen kunne fortsætte blot uden pesticider. Nogle steder kan enge og lavbundsarealer udlægges til søer og våde enge med afgræsning af hensyn til naturgenopretning og omsætning af kvælstof. Varige græsmarker binder CO₂. Afgræsning kan varetages af landmænd – i nogle tilfælde i samarbejde med private ”klokkerlaug”. Nogle af arealerne omdannes til skove med større, lysåbne områder og bidrager til skovrejsningsfordelene. Andre, bynære områder kan efter passende kommunal planlægning bruges til boldbaner, kolonihaver, fælleshaver og jordbrugsparceller. Tilsvarende er der mulighed for et bedre, sammenhængende net af rekreative stier til vandring og cykling på tværs i kommunen – igen en masse muligheder helt tæt på 350.000 borgere. Den foreslåede jordfond har således et væsentligt bredere sigte end en Økologisk Jordfond.

”Rent drikkevand Beder-Malling”

Det har Vandgruppen et konkret forslag til!

En gennemførelse af forslaget vil kunne tilføre Aarhus Kommune nogle fantastiske værdier både for den enkelte borger, for lokalsamfund rundt om i kommunen og for selve byen. Forslaget vil samtidig kunne løse problemer for nogle landmænd, der har jord ovenpå værdifuldt grundvand og hjælpe andre landmænd, der ønsker jordfordeling. Vandgruppen ser også forslaget som et væsentligt bidrag til, at vi som samfund kan leve op til relevante dele af Kommuneplan 2017, kommunens vandforsyningsplan samt til nogle af FN's mål for bæredygtighed ligesom forslaget kan være en del af kommunens klimaplan. En gennemførelse af forslaget sigter højt - alt nås ikke på kort tid; det vil med tiden værdimæssigt kunne sammenlignes med skovene syd for Aarhus, med vores grønne kiler og rene vand i sø, å og hav. Vi ser for os at Aarhus om 40 år har en grøn ring rundt om sig, hvor noget af landbrugsjorden er omdannet til en oase af bynære jordbrugsaktiviteter og andre formål.

Vi skal være fremsynede igen og Byrådet må tage beslutninger for fremtidens generationer.

Og nu kommer det bedste: En gennemførelse af forslaget er bedre og billigere end at lade være!

Forslag:

Oprettelse af en Jordfond i Aarhus Kommune, der har til formål at købe jord og efterfølgende afhænde jorden til dyrkning eller anden anvendelse uden brug af sprøjtemidler.

Begrundelse:

Fonden kan hjælpe de landmænd, der oplever de er i klemme med jord ovenpå sårbart grundvand, og hvor de synes, der er vanskeligt at omlægge dele af eller hele produktionen. Samtidig kan fonden hjælpe andre landmænd med jordfordeling udenfor de egentlige sårbare områder. I forbindelse med gennemførelse af indsatsplan til beskyttelse af drikkevandet syd for Aarhus har flere landmænd/lodsejere ønsket at afhænde deres jord til vandværket eller kommunen. Der er tale om jord, der helt eller delvis er omfattet af vilkår om ikke at anvende pesticider, og hvor de involverede lodsejere har udtrykt ønske om at sælge, da de ikke kan overskue at lægge deres landbrugsproduktion om. Ved at oprette en Jordfond bliver dette en konkret mulighed, og de involverede lodsejere kan komme videre på den ene eller anden måde.

Der er ca. 6000 ha jord i Aarhus Kommune, hvor det kan være relevant at bringe denne metode i spil. Det er naturligvis en frivillig mulighed.

Økonomi i kommunens indsatsplaner.

Økonomisk er en Jordfond en rigtig god forretning for samfundet, for naturen og for fremtiden. En nok så vigtig begrundelse er, at alt andet – herunder også blot at lade stå til - vil være dyrere.

Den seneste opgørelse fra kommunen viser, at den samlede udgift til at gennemføre pesticidfri drift i de fire indsatsområder forventes at være ca. 350 mio. kr. Det er erstatningsudgifterne for såvel aftaler som pålæg om ikke at bruge pesticider og finansieres af de almene vandforsyninger over vandtaksten. Ved stor efterspørgsel efter at indgå i jordfonden kan behovet for likviditet i en periode

"Rent drikkevand Beder-Malling"

På vegne af gruppen:

Ole Mouritsen, Tjørnegaard, Beder, landskabsarkitekt.

Mogens Bjørn Nielsen, tidligere chef i Aarhus Kommune 2006-2017 med ansvar indenfor landbrug, vand, natur og friluftsliv. Frem til 2017 formand for Det Grønne Råd nedsat af Aarhus Byråd.

Kontaktinformation:

Ole Mouritsen, Mail: tjornegaard@hotmail.com , mobil: 30-112156.